

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/28/2020
Identifikačné číslo spisu:	8704117423
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8704117423.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členov senátu JUDr. Martina Vladíka a JUDr. Eriky Šobichovej, v spore žalobcov: 1) T.. Y. L. R., bývajúcí v K., G. J. T., 2) T.. A. L., bývajúcí v K., Z. XX, obaja právne zastúpení C&T Advokáti s.r.o., so sídlom v Bratislave, Fedinova 3b, IČO: 51 284 961, proti žalovaným: 1) Obec Slovenská Ves, so sídlom v Slovenskej Vsi, 50, IČO 00 326 500, právne zastúpená JUDr. Juraj Lukáč, advokát, so sídlom v Poprade, Námestie sv. Egídia 11/6, 2) Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, 3) T.. Š. C., bývajúcí v C., J. XXXX/X, 4) T.. M. C.Š., bývajúca v K., E. XX, 5) T.. Q. C.U., bývajúca v K., E. XX, 6) M. K., bývajúca v A. Z., XXX, 7) I. C., bývajúca v A. Z. XXX, žalovaní v 4. až 7. rade zastúpení splnomocneným zástupcom T.. Š. C., žalovaným v 3. rade, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 10 C 193/2004, konajúc o dovolaní žalobcov v 1. a 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. mája 2019 sp. zn. 18 Co 40/2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd rozsudok Krajského súdu v Prešove z 22. mája 2019 sp. zn. 18 Co 40/2019 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom z 22. mája 2019 č. k. 18 Co 40/2019-750 Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Poprad z 30. marca 2011 č. k. 10 C 193/2004-448 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“), ktorým Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu a rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné rozhodnutie.

2. Odvolací súd v napadnutom rozsudku uviedol, že preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 378. § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario a zistil, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave. Na týchto správnych skutkových zisteniach sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami pre rozhodnutie vo všetkých žalobcami uplatnených nárokoch uvedených v žalobných petitoch 1 až 6.

3. Ďalej odvolací súd uviedol, že vo veci podali dovolanie žalobcovia v 1. až 3. rade. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 24. októbra 2018 sp. zn. 4 Cdo 61/2018, 4 Cdo 62/2018 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28. januára 2013 sp. zn. 18 Co 104/2011, uznesenie Krajského súdu v Prešove z 28. augusta 2014 sp. zn. 2 Co 229/2013 a uznesenie Okresného súdu Poprad z 26. apríla 2013 č. k. 10 C 193/2004-506. Dôvodom zrušenia vyššie uvedených rozhodnutí bola odňatá možnosť dovolateľov konať pred súdom. Odvolací súd doručil stranám sporu vyjadrenie žalovanej v 1. rade zo 14. júla 2011 (č. l. 478).

4. K jednotlivým námietkam žalobcov vo vzťahu k jednotlivým petitom žaloby a rozhodnutiu súdu prvej inštancie je potrebné uviesť nasledovné. Rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu v bode 1. žalobného petitu považoval odvolací súd za vecne správny. Ako správne zistil súd prvej inštancie LV č. XXX k. ú. A. Z. bol zrušený a zápisy doterajších vlastníckych vzťahov boli vykonané na nových listoch vlastníctva č. XXXX a č. XXXX, k. ú. A. Z., na ktorých sa žalovaná poznámka o nariadenom predbežnom opatrení uznesením Okresného súdu v Kežmarku sp. zn. Nc 507/01 nenachádza. Predmet konania vo veci určovali žalobcovia. Pre rozhodnutie súdu vo veci samej je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia. Pokiaľ bolo zistené, že v čase vyhlásenia rozsudku sa predmetná poznámka o nariadení predbežného opatrenia nenachádzala, nebolo možné žalobe vyhovieť tak, ako to požadovali žalobcovia. Keďže žalobcovia v tejto časti nezobrali žalobu späť, správne súd prvej inštancie považoval tento žalobný petit bezdôvodným a bezpredmetným.

5. Za správne považoval odvolací súd aj zamietnutie žaloby v 2. žalobnom petite, ktorým žalobcovia žiadali uložiť žalovanému v 1. rade povinnosť oznámiť žalobcovi v 1. rade, že nemá námietky voči rekonštrukcii oplotenia medzi parcelami č. 9/1 a č. 15/4 k. ú. A. Z.. V tejto časti sa odvolací súd plne stotožnil so záverom súdu prvej inštancie a odôvodnenie si aj osvojil. Zákonným predpokladom vecnej správnosti rozhodnutia o tomto uplatnenom petite je, že skutočne nejestvuje právny predpis, ktorý by ukladal obci povinnosť oznámiť žalobcovi v 1. rade, že nemá námietky voči rekonštrukcii oplotenia. Ak by takémuto návrhu súd vyhovel, konal by v rozpore s ustanovením § 139b ods. 15 písm. a) a ustanovením § 56 písm. h) Stavebného zákona. Treba poukázať na rozdiel medzi výstavbou oplotenia, ku ktorému sa vyžaduje za splnenia zákonných podmienok stavebné povolenie alebo oznámenie drobnej stavby a rekonštrukciu pôvodného oplotenia. Predmet tohto konania, tak ako ho vymedzili žalobcovia sa týka rekonštrukcie pôvodného oplotenia, nie výstavby nového oplotenia, preto nie je možné autoritatívnym rozhodnutím súdu uložiť žalovanému v 1. rade požadovanú povinnosť.

6. Ďalej odvolací súd uviedol, že s rozhodnutím o 2. žalobnom petite bezprostredne súvisí aj rozhodnutie o 4. žalobnom petite, v ktorom sa žalobcovia domáhali zaplataenia nemajetkovej ujmy žalovaným v 1. rade za to, že im nebolo vydané písomné oznámenie o tom, že nemá námietky voči rekonštrukcii oplotenia. V tomto smere nebol zistený nesprávny úradný postup, ktorý by odôvodňoval priznanie nemajetkovej ujmy v peňažnom vyjadrení. Aj v tomto smere je rozsudok súdu prvej inštancie vecne správny a aj riadne odôvodnený. S týmto záverom sa odvolací súd plne stotožnil a odôvodnenie si osvojil.

7. Napokon, pokiaľ sa týka rozsudku súdu prvej inštancie o žalobných petitoch uvedených v bodoch 3, 5 a 6 v tomto smere sa odvolací súd nestotožnil so súdom prvej inštancie o nedostatku aktívnej legitímácie. Pokiaľ sa týka petitu v bode 3. nemožno sa stotožniť s právnym názorom súdu prvej inštancie o neplatnosti nájomnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom v 1. rade a pôvodným žalobcom v 2. rade AES spol. s r.o. Bratislava pre nedostatok predchádzajúceho súhlasu druhej podielovej spoluvlastníčky. V tomto smere je právny názor žalobcu v 1. rade vyjadrený v odvolaní správny. Právne úkony ohľadne celej veci zakladajú solidárne práva a záväzky pre všetkých účastníkov spoluvlastníckeho vzťahu. To znamená, že každý zo spoluvlastníkov môže požadovať, aby mu škodca nahradil celú škodu na spoločnej veci a naopak veriteľ môže požadovať celé plnenie od ktoréhokoľvek spoluvlastníka (ustanovenie § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka) Táto právna úprava je účinná od 1. januára 1992

zavedená novelou zákona č. 509/1991 Zb. a vychádza z väčšinového princípu. Uvedenou novelou bolo zrušené ustanovenie § 138 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré vychádzalo z princípu jednomyseľnosti, keď pri rozhodovaní o spoločnej veci sa vyžadoval súhlas ostatných spoluvlastníkov. V tomto prípade žalobca v 1. rade ako väčšinový vlastník nehnuteľnosti č. XX k. ú. A. Z. bol oprávnený aj sám uzavrieť nájomnú zmluvu so spoločnosťou AES spol. s r.o. Tento záver súdu prvej inštancie však nemá zásadný vplyv na správnosť rozhodnutia o 3. petite ako aj o petitoch v bodoch 5 a 6. Podstatnou bola skutočnosť, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi vznikom škody, ktorú žalobca v 1. rade vyčísľil a nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, za ktorú by štát a žalovaní v 3. až 7. rade niesli zodpovednosť. Ako zistil súd prvej inštancie dôvodom zrušenia prevádzky bolo oznámenie spoločnosti AES spol. s r.o. Obvodnému úradu Bratislava, Odboru živnostenského podnikania ukončenie prevádzky. Dôvod ukončenia prevádzky uviedol pôvodný žalobca v 2. rade administratívne bariéry bez bližšieho určenia. Ako bolo zistené, dôvodom bola aj veterná kalamita, lykožrútova kalamita a následný požiar. Sami žalobcovia potvrdili, že im žiaden les po požiari neostal. Za túto škodu nemôže niesť zodpovednosť štát a túto škodu žalobcom nahradiť.

8. Odvolací súd nepovažoval za správny právny názor žalobcov, že v prípade, ak bolo predbežné opatrenie zrušené, za ujmu zodpovedá navrhovateľ v predmetnej veci nebohý P. C., ktorý návrh na nariadenie predbežného opatrenia podal bez preukázania vzniku ujmy a príčinnej súvislosti s nariadeným predbežným opatrením. V predmetnej veci takáto príčinná súvislosť preukázaná nebola. Žalobcovia nepredložili jediný dôkaz, žeby nebohý P. C. odcudzil drevnú hmotu zo spoločne obhospodarovaných lesných pozemkov a ani inak žeby im spôsobil škodu. Rovnako treba prisvedčiť súdu prvej inštancie, že aplikácia zákona č. 514/2003 Z. z. vo vzťahu k uplatnenej náhrade škody a nemajetkovej ujmy u jednotlivých žalobných petitoch nie je aplikovateľná. V tomto smere odvolací súd poukázal na správne odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

9. So zreteľom na vyššie uvedené odvolací súd postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

10. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali riadne a včas žalobcovia v 1. a 2. rade dovolanie, v ktorom žiadali, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) napadnutý rozsudok zrušil a zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Zároveň podali v dovolaní návrh na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku do času, kým o ňom rozhodne. Žalobcovia podané dovolanie odôvodnili tým, že odvolací súd im svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces (ustanovenie § 420 písm. f) CSP) a tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP).

11. Žalobcovia v podanom dovolaní uviedli, že odvolací súd rozhodol vec i napriek tomu, že po zrušení predchádzajúceho odvolacieho súdu nevykonal žiaden úkon. Takto odvolací súd vec rozhodol, hoci žalobcom nikdy nedoručil vyjadrenie žalovanej v 1. rade (č. l. 478) k odvolaniu žalobcov. Žalobcovia s úžasom zistili, že odvolací súd bodom 23. svojho rozsudku bez bližšieho určenia tvrdí, že túto písomnosť stranám sporu doručil, aj keď žalobcovia danú písomnosť doteraz nedostali. Tým ani možnosť v ustanovení § 374 CSP, aby sa k vyjadreniu žalovanej v 1. rade k odvolaniu vyjadrili najneskôr v lehote desať dní od doručenia. Odvolací súd sa pritom s tam uvedenými tvrdeniami stotožnil. Žalobcovia tieto tvrdenia namietali už v predchádzajúcom dovolaní a odvolací súd svoje stotožnenie sa, bez toho, aby pripustil akékoľvek dokazovanie, ba čo i len vyjadrenie žalobcov k tam rozhodovaným otázkam, zopakoval. Týmto svojím konaním odvolací súd, podľa názoru žalobcov, preukázateľne im znemožnil uplatňovať ich procesné práva.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ustanovenie § 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (ustanovenie § 427 ods. 1 CSP) žalobcovia v 1. a 2. rade zastúpení v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ustanovenie

§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (ustanovenie § 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa ustanovenia § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné a napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

13. Dovolací súd sa v prvom rade musí vysporiadať s námietkou žalobcov v 1. a 2. rade, ktorá spočíva v procesnej vade namietanej v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorú vzniesli v podanom dovolaní a ktorou namietajú skutočnosť, že odvolací súd im riadne nedoručil vyjadrenie žalovanej v 1. rade na č. l. 478 k odvolaniu žalobcov, hoci z uvedeného dôvodu zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky svojim uznesením z 24. októbra 2018 sp. zn. 4 Cdo 61/2018, 4 Cdo 62/2018 už skôr vydaný rozsudok odvolacieho súdu.

14. Dovolací súd z predloženého spisu zistil, že uznesením z 24. októbra 2018 sp. zn. 4 Cdo 61/2018, 4 Cdo 62/2018 Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28. januára 2013 sp. zn. 18 Co 104/2011, uznesenie Krajského súdu v Prešove z 28. augusta 2014 sp. zn. 2 Co 229/2013 a uznesenie Okresného súdu Poprad z 26. apríla 2013 č. k. 10 C 193/2004-506 z dôvodu, že žalobcom bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď odvolací súd nedoručil žalobcom vyjadrenie žalovanej v 1. rade zo 14. júla 2011 na č. l. 478. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd doručil stranám sporu vyjadrenie žalovanej v 1. rade zo 14. júla 2011. Po preštudovaní predloženého súdneho spisu však dovolací súd zistil, že odvolací súd doručoval vyjadrenie žalovanej v 1. rade zo 14. júla 2011 na č. l. 478 advokátovi JUDr. Stanislavovi Jakubčíkovi (č. l. 737) avšak ten v zmysle predloženého splnomocnenia (č. l. 616) zastupoval žalobcov v 1. a 2. rade len ako dovolateľov v dovolacom konaní, nie v konaní pred odvolacím súdom. Z uvedeného dôvodu mal odvolací súd vyjadrenie žalovanej v 1. rade zo 14. júla 2011 na č. l. 478 doručovať ich splnomocnenému zástupcovi - žalobcovi v 1. rade. Napokon, uvedené zastúpenie v odvolacom konaní vyplýva aj zo záhlavia samotného rozsudku odvolacieho súdu.

15. Dovolací súd sa ďalej v prejednávanej veci pridŕža svojho skoršie vysloveného názoru vo svojom uznesení z 24. októbra 2018 sp. zn. 4 Cdo 61/2018, 4 Cdo 62/2018, že vyjadrenie žalovanej v 1. rade (č. l. 478) k odvolaniu žalobcov bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a žalobcom v 1. a 2. rade mala byť preto daná možnosť oboznámiť sa s týmto vyjadrením. V danom prípade táto možnosť nebola žalobcom vytvorená, preto opodstatnene namietajú, že nesprávnym procesným postupom odvolací súd znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý súdny proces podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Úlohou odvolacieho súdu pred vydaním nového rozhodnutia vo veci bude žalobcom v 1. a 2. rade riadne doručiť vyjadrenie žalovanej v 1. rade (č. l. 478) k odvolaniu žalobcov.

16. Dovolací súd preto dospel k záveru, že žalobcovia v 1. a 2. rade dôvodne namietajú, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade znátočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozsudok Krajského súdu v Prešove z 22. mája 2019 č. k. 18 Co 40/2019 zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie (ustanovenie § 449 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 450 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (ustanovenie § 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (ustanovenie § 453 ods. 3 CSP).

17. Žalobcovia v 1. a 2. rade podali v dovolaní návrh na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku do času, kým o ňom dovolací súd rozhodne. S ohľadom na zrušenie rozsudku odvolacieho súdu dovolacím súdom o ňom už nebolo potrebné samostatne rozhodovať.

18. Na okraj dovolací súd uvádza, že v čase vydania rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. mája 2019 č. k. 18 Co 40/2019 žalobca v 3. rade Pozemkové spoločenstvo Slovenská Ves už nemal procesnú

subjektivitu, keď podľa výpisu z Registra pozemkových spoločenstiev bol zrušený ku 30. júnu 2014 zo zákona (ustanovenie § 31 ods. 9 zákona č. 330/1991 Z. z. o pozemkových spoločenstvách). Na uvedený nedostatok pri rozhodovaní o podanom dovolaní však dovolací súd nemohol prihliadnuť z dôvodu jeho viazanosti rozsahom dovolacími dôvodmi (ustanovenie § 440 CSP). Bude však úlohou odvolacieho súdu pri svojom novom rozhodovaní vo veci na túto skutočnosť prihliadnuť.

19. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.